

ШЫҢ

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээди Советинин болгаш Министрлер Чөвүделинин органы

1967 ч.
АВГУСТ
29
ВТОРНИК
№ 204 (6841).

Өртөз 2 көп.

ШАЛЫПКЫН, ШЫНАРЛЫҢ БЕЛЕТКЭЭР

Августун баштайгы чартында-ла Тываның уагу, биче тайгаларының баштарың хар дуй чаапкан, мыңаганш кыштың тыныжы чоокшулап келгенинде демдөү ол. Кым дужери чоокшулааны-биле чергелештир, шаң эргидеиниң ол дошкун үезинге бүгү талааның хынамчалыг дөгөрмөчөи мылаң-ла херек.

Совет күрүениң бо онзагай юбилейиң чынында бүдүрүлгелерин, школарын, культура-чырымдыктын, медицина болгаш уруглар албан черлерин кышкы байдалга үлгерип белеткээр талам-биле бистин республиканың чер-чер Советтери боттарыга эвээр эвес хүлээлгелерин чыл эгезинде алгылаан турган. Мурнакчы Советтериниң база чымдык колдоткучтарын эгелекчи саналдарын деткивишаан, бүгү-ле каншал болгаш үрүккө септелгелерин август 15-ке чедир дооар, одаар чүүлдүң 75-тен эвээр эвес хузуун школарын, уруглар ясал-садарынын, эмгектелерин, культура бажынынын, библиотекаларының чыныга өстүрүп белеткелерин дугайында республиканың Министрлер Чөвүдели чылдың май 4-те тускай доктадыл хузуун ап, оң күсүлгелерин чөгүр өйүндө хандырып бүгү-ле район, хоорай, коңдо болгаш суур Советтеринге база ажал-агыл организацияларын удурутучуларына дааскан.

Ылчаарга Улуг Октябрьниң адалыг баймааразына утуштур алган социалстың хүлээлгелерин болгаш Министрлер Чөвүделинин үстүндө айткан доктаалым күсүлдөр дөң, чымдык райкудесканы, коңдо болгаш суур Советтери, колхоз, совхозтарын удурутучулары кышка белеткел-биле холбайтыр эвээр эвес хемчелерин ап чорутуулаан. Бо-дур, чымдык эки чиктер: Улуг-Хемниң Кок-Чыраа коңдо Совете (даргаам эш Б. Самбуга) бодуна хамаарышкан школарын, культура-чырымдыктын болгаш медицина албан черлериниң кышка удуру белеткелерин үстүңүз кезекче саналдарын деткивишаан, бүгү-ле каншал болгаш үрүккө септелгелерин август 15-ке чедир дооар, одаар чүүлдүң 75-тен эвээр эвес хузуун школарын, уруглар ясал-садарынын, эмгектелерин, культура бажынынын, библиотекаларының чыныга өстүрүп белеткелерин дугайында республиканың Министрлер Чөвүдели чылдың май 4-те тускай доктадыл хузуун ап, оң күсүлгелерин чөгүр өйүндө хандырып бүгү-ле район, хоорай, коңдо болгаш суур Советтеринге база ажал-агыл организацияларын удурутучуларына дааскан.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

Чүгүл школарын эвес, харын чер-черде медицина, культура-чырымдыктын база уруглар албан черлерин ажалдык кышкы байдалга таарыштыр белеткээр, одаар чүүлдүң өстүрүлгелерин организациялар талам-биле Бил-Хемниң, Тандынын райкудесканы, ол суурларда эмгекче салбырлары, коңдо каада чөгүр өйүндө, эки шымарык септелгелер, ам кышкы байдалга ажалдарына белен. Ол мыкаш Шүй коңдо, Шагаан-Арык, Чадаана хоорай Советтеринге (даргаалары О. Юлдаш, Т. Тушкун, А. Динки) хамаарыштыр школар, культура одагалары, эмгекче болгаш уруглар албан черлери база кышка эки белеткедиг ужурамып турар.

БҮГҮ КҮШТҮ — ДУЖУТ АЖААП АЛЫШКЫНЫЧЕ!

Чарыштың калбартын тургаш...

Танды районда «Тивелге» совхозун ажал-ишчилери юбилейиң чылдың чаагай тараанын ажаап алдыр дөң килди түзүп, хайышкынык ажалдап турар. Оларнын мурунда салдыган соругла удуру болгаш харымсалгалыг, ол чүд дөргө 26 муң 200 ажыг гектар чыны тарааны ажаап алдыр болур. Оң-биле кады күрүгөге 10 муң тонна тарааны садар планын турда, ову 30 муң ажыг тонна кылдыр дужаарын тараанылар шиттирээт.

Амгы үедө ажаап алышкыны талам-биле бисте байдал кавдыг болуу туралы? Бо чылдың август 25-ке чедир 3177 гектар тарааны тавычталып кескен, оң шиттиден 615 гектары бастырган. 8 болгаш 7 дугаар бригадаларга ажаап алышкыны мурунда эгелекчи. Оң-биле бригадалар болгаш 3 бригада мурунда болуу турар.

Ажаап алышкының шалымны чорудар дөң калбарын социалык чарыштын бирги түнеленин август 25-те үндүргөн, анаа бирги черин № 8 бригада (бригадари эш Ничат) ээлээн. Совхозтун дирекциязынын болгаш парткомунун шиттир Кымал тутун 15 рубль-биле кады ол бригадала тывыскан. Чарышка ийги черин № 7 бригада ээлээн, анаа 10 рубль-биле кады өмөөл тывыскан, а үшкү черин ээлээн № 3 бригаданы тукутуш болгаш 5 рубль-биле шанаан.

Ажаап алышкының мурундагылар 38 кижиниң база ортактиг чүүлдөр-биле шанаан. Юбилейиң чылдың дүжүтүн ажаап алдырдыр болуу бисте хой. Ылаңгыл бистин черде мурундагы комбайнерлар М. Монгуш ажаап алышкының эгелекчи тарааны кескен. Оң дараамында О. Каадаар-оол, ол — 379 гектары кескен болгаш С. Оюу-оол — 378-ти кескен. Оларнын ажалдап турарын ыңгалдыг чүүлү-хүүвүнүң эки

аас үелерин эң долгуу-биле ажалдап, боттарының машиналарынын телингиң ажалдагы үлгерип кылды ажалдык шалым шынгың план буугар ажалдап турарын. Оң-биле кады олар боттарының ажалына мыак болгаш Төрөөн чүдүтүңа эки ажалдап бээр, мыңаганш оң байлаан көүлдөң, коммунист тургузуунуң шалымчылары болур деп бедик медресди оларнын эки билип турарында. Бо комбайнерлар социалык чарыштын бирги черин ээлээн деп санаан болгаш тукутуштар бөө беш-беш рубль-биле шанаан, а оларны дараамында Х. Кара-оол, Т. Кымал-оол болгаш өскөлдөр-да болган.

Ажаап алышкында турарларын ортузунга масса-политиятың ажалдарын калбартын талам-биле партком хемчелерин алган. Бригада бүртүңдө агитатор бар болгаш парткомунун бирги кижигулерин бригадаларда бижылгалылаан. Агитаторлар К. Хертек, О. Назим-оол, А. Сүдүр-оол болгаш өскөлдөр-даа эки ажалдап турарын медресди-гүчүк баар, агитхуудустарын үндүрүп, көргүзүп салбырларын долдуруп, сөздөлөрүн чорудуу турарлар. Ылаңгыл бригадаларга агитхуудустарын ам ийи-ийи катар үндүргөн.

Бай-Халтын Култура бажынын бот-тывыгың артистери база Кымал хоорайдан бот-тывыгың уруу чүүдү коллективке келгеш, тарааныларга концерт көргүскенин өөрүп турар бис, ам совхозтун бодунун бот-тывыгың артисттер бригадалары үлгерип белеткенни турар.

Ажаап алышкының 23 ажал хүүвүндө дооарын плангаан болгаш ол соругла-биле үе-шанты долу ажаллаар талам-биле бүгү хемчелерин алдыр бисте эки билип турар. Социалык чарыштын үлүг калбарын болгаш оң түнеленин 10 хонгам-ла үндүрери-биле чергелештир бригадаларга кижилериниң канчаар ажалдаанын хүүвүн түңгөп, ову механизаторларга дыңнадым берип турар.

Бо бүгү-биле чергелештир бисте чөптөстөрүн барын база айттыр херек. Ажаап алышкының адалыг комбайнерын бөлөшкенин, аш-чөмүң талам-биле удуру чөптөстөр турган, ову эдиң амыр дөң соолуу хүүвөң хемчелерин алган. Ам бир кол чөптөс чүвө — тараа өсөөртү машиналарын чөдөшөй турары. Ылаңгыл шаңда муң ажыг тонна тараа чыгып берген, а ову өсөөртү машиналар чөдөшөй турар. Кымалда № 2 автоажыл-агыл чери бисте 30 автомашинаны чорудар хирезинде, оң ошун ам-да чорутуулаан.

Ажаап алышкында брак кылар чүүлдөр база турган. Чижээлээр, ажаап алышкының баштайгы хүүвөндө өссөн бригадала номду байыр эш Беслоол болгаш чөдөр бригадала эш Иванов олар тарааны хой-биле черге каап ажалга турган болгаш техниктиң ажалга талам-биле эки сагыш салбас тараанылар-да база турган. Бригадаларга бо талам-биле агрономларын көңүлү чок турганын айттыр херек.

Амгыттың чөптөстөрүн узуулаар болгаш юбилейиң чылдың ажаап алышкынын чөдөшөй чорудар талам-биле ажалдап кылдым хемчелерин шынгың сагыш тургаш, моральдык база материалдык идиң беришкенинвериниң принциптери чөп ажаллап турган, мурундагыларын дужуулаарын массалык-биле негиздеп тургаш, агаар-бодустун байдалы берге болду турар-даа бол, механизаторларын, бүгү тарааныларын күтүң чөп организацияны, техниканы бедик бүдүрүчүлүг ажаллап тургаш, күрүенин мурунгуа хүлээлгелестик күсүлдүн шыдаар бис.

М. Дамдык, «Тивелге» совхозтун партком секретары.

Ажаап алышкының мурундагылар 38 кижиниң база ортактиг чүүлдөр-биле шанаан. Юбилейиң чылдың дүжүтүн ажаап алдырдыр болуу бисте хой. Ылаңгыл бистин черде мурундагы комбайнерлар М. Монгуш ажаап алышкының эгелекчи тарааны кескен. Оң дараамында О. Каадаар-оол, ол — 379 гектары кескен болгаш С. Оюу-оол — 378-ти кескен. Оларнын ажалдап турарын ыңгалдыг чүүлү-хүүвүнүң эки

аас үелерин эң долгуу-биле ажалдап, боттарының машиналарынын телингиң ажалдагы үлгерип кылды ажалдык шалым шынгың план буугар ажалдап турарын. Оң-биле кады олар боттарының ажалына мыак болгаш Төрөөн чүдүтүңа эки ажалдап бээр, мыңаганш оң байлаан көүлдөң, коммунист тургузуунуң шалымчылары болур деп бедик медресди оларнын эки билип турарында. Бо комбайнерлар социалык чарыштын бирги черин ээлээн деп санаан болгаш тукутуштар бөө беш-беш рубль-биле шанаан, а оларны дараамында Х. Кара-оол, Т. Кымал-оол болгаш өскөлдөр-да болган.

Ажаап алышкында турарларын ортузунга масса-политиятың ажалдарын калбартын талам-биле партком хемчелерин алган. Бригада бүртүңдө агитатор бар болгаш парткомунун бирги кижигулерин бригадаларда бижылгалылаан. Агитаторлар К. Хертек, О. Назим-оол, А. Сүдүр-оол болгаш өскөлдөр-даа эки ажалдап турарын медресди-гүчүк баар, агитхуудустарын үндүрүп, көргүзүп салбырларын долдуруп, сөздөлөрүн чорудуу турарлар. Ылаңгыл бригадаларга агитхуудустарын ам ийи-ийи катар үндүргөн.

Бай-Халтын Култура бажынын бот-тывыгың артистери база Кымал хоорайдан бот-тывыгың уруу чүүдү коллективке келгеш, тарааныларга концерт көргүскенин өөрүп турар бис, ам совхозтун бодунун бот-тывыгың артисттер бригадалары үлгерип белеткенни турар.

Автомашиналарын дүргөн чорудар

Улуг-Хем районунун ховуларында тараа кылтууларының чаагай дужуу кылтыр турар. Ажаап алышкыны баштай эгелең «Улуг-Хая» совхозтун механизаторларынын соондары «УТНА 25 чылы» болгаш «Найрал» совхозтарын механизаторлары күстүң бо улуг амылынча база киреңкенир.

Аңгылап ажаап алышкын чоруп турар. Оң-биле кады баштайгы тарааныларын бөлүп бастырып, чаа тараа шанырнын шөлдеринде овалгыттып турар апарган. Ажаап алышкын амылдарын дүргөдөйгөң, ылаңгыл комбайн агрегаттарын сансаал чок амылдарына автоаграрспорт улуг ролдуу. Районунуң бо ады үңгөн совхозтарын Шагаан-Арыкның автоажыл-агымы машиналар-биле хандыгар хүлээлгени. Ам үедө тараа болгаш силос массалык өстүрүлгө-биле совхозтарга 25 автомашинаны ол автоажыл-агыл чорутуулан.

Улуг-Хем районда база бар. Ылчаарга боттарында бар машиналарын чөтө амылавын тургаш, өскөртөн машина алдырын айтырын күдүргөңиниң умуру чүл? Бир дугаарында боттарының иштиңи күрүлгелерин делүү-биле амылаар херек. Колхозтарын, совхозтарын автомашиналарын ажаап алышкының бурун амылаар болгаш автоажыл-агыл планда күдүргөн машиналарын шүптүзүн айтканын черлеринче чорудар умурлул.

Улуг-Хем районда «Тивелге» совхозтун Арыг-Банкы салбырының механизаторлары хузуу чыгар көк-тарааның чымчалыгы эгелең. Салбырыны Сарыг-Ийгелд чөдө 250 гектар шөлдө көк-тараа чыгышкан. Ол болза совхозта хузуу чыгар бүгү көк-тарааның бекем хузуу болуу турар.

Хүндө 25 гектар чөдө тараа чыгыштар нормалык механизаторлар Директор Кара Болат-оол, Дөмбү Көңгөр-оол олар 30—33 гектар чөдөр турар. Чөдөчү Кыргыз Чалгың-оол үрөңүн өстүргөңгөңгө ажалдап тура, ову узукудөдөрбей келген.

Улуг-Хем районда «Улуг-Хая» совхозтун Арыг-Банкы салбырының механизаторлары хузуу чыгар көк-тарааның чымчалыгы эгелең. Салбырыны Сарыг-Ийгелд чөдө 250 гектар шөлдө көк-тараа чыгышкан. Ол болза совхозта хузуу чыгар бүгү көк-тарааның бекем хузуу болуу турар.

Хүндө 25 гектар чөдө тараа чыгыштар нормалык механизаторлар Директор Кара Болат-оол, Дөмбү Көңгөр-оол олар 30—33 гектар чөдөр турар. Чөдөчү Кыргыз Чалгың-оол үрөңүн өстүргөңгөңгө ажалдап тура, ову узукудөдөрбей келген.

Улуг-Хем районда «Улуг-Хая» совхозтун Арыг-Банкы салбырының механизаторлары хузуу чыгар көк-тарааның чымчалыгы эгелең. Салбырыны Сарыг-Ийгелд чөдө 250 гектар шөлдө көк-тараа чыгышкан. Ол болза совхозта хузуу чыгар бүгү көк-тарааның бекем хузуу болуу турар.

ТЕЗИСТЕРНИ-ЧОНГА

Бистия улуг Терзон чурттуу-тун бежен чыл дуртуунда эркен төөгүтүг улуг орун толгай каргууун, калар уеде переспективаны айтышпаан, хүнүд чутула сорулгалаарында айтып турар төөгүтүг документ — «Октябрьдин социалист Улуг революциянын 50 чылыгы» СЭКП ТБ-нын Тезистерни Кара-Хелдун бүгү ачыкчы чоннары улуг өөрүшкү болгаш күш-ажыкчы бекдик калдурушкуну-биле уткуп дүзүлгө алган.

Бо чутула документинин политика ханы ужу-дузанын кижини бүтүрүгө чедир тайылбырлаарын хандар дээш. Бай-Тайга районун «Кара-Хел» колхозта партком, оон чер-терде эе организациялары политикалык, организацион ачыкларын чурттуу. СЭКП ТБ-нын июнь Пленумунун шийтпирлери болгаш Тезистер парадлага үнгөн соон дары, колхоз төвүгө, бригадаларга, фермаларга ачыкчы чоннарын чурттууларын эрттиргилээш, анда ол документтеринин дугайында плеткедери кылгалаан. Оларга колхозчулар санал-оолдун берип, чаа-чаа хулээдлерин алган.

Ам уеде 46 агитаторлар, 18 лекторлар төп суурда, бригадаларда, койжурларда быжылдаттыг болгаш Тезистерни улам ханы пропагандалаар талазы-биле ачыкчап турар. Агитатор бүтүз быжылгакан участогунга доктаамал барып, номчулгаларын, бее-

даларын кылгып турар. Коммунист агитаторлар И. Балчы, Х. Дойнуз, М. Хертек болгаш өскөлөр-дээш агитатор хулээдлерин эе ас сеткилдиг күүсөдүп, Тезистерде ханы уткамын түнөөдери хун бүтүрүнү практикаг ачыла-херези-биле эки холбап турар.

Школа директору Б. Барбага адуруткан лекторлар боттарынын ачылын Тезистерни пропагандалаарыне кол уткамын. «Билдиг» ниятиледедиг бо эге организацион Тезистерни кол-кол чутуудерин лекторларга хуваап алган, лектор бүтүз айда 2 лекциянын номчан турарын чедип ал турар. Б. Барба, Х. Серенмаа иш-наш идеяледедиг лекторларын чон ортузунга каш-даа улам лекция номчан. Тезистерни ас-биле пропагандалаарында анда, суурнун радио бедиринден неле-ла санымда үш ула беедаларын агитаторлар, лекторлар кылгып турар.

Партия Төп Комитетинин июнь Пленумунун шийтпирлери болгаш Тезистер, оларны колхозчу ачыкчы ишчилерге калба-биле тааныштырып тайылбырлаарын ачыкчы чоннарын күш-ажыкчы болгаш политика улуг калдурушкуну билдурган. Оон ачыкчап колхоз чартын чылда куруне мурунгу алган социалист хулээдлерин: мал естүрүгүнүн планын бүтү түзүп-биле, дук, сүт, эт саздарын планынын шуптузун ажыр күүсөдир аралгып болган. Ам уеде

үшкү кварталдын эт, сүт саздарын планы багыт эвес чоруп турар болгаш бүрүн күүсөдиг болуп арга бар. Дук планын күүсөдиринде элөөн бергелер бар, мичалжак, бар арга курлавырларын чеп ажылаар болза, күүсөдигтер ужурагус.

Мал, тулуг, хову ажыдарында мурунчы кижилер улам көвүдүр. Коммунист хойжулар, бир өг-бүдө ишти И. Балчы, И. Сенделмаа олар хураганнарын сакман арга-биле естүрүп тургаш, төөрүтүс чойга онааштыр 105 хураганнун доктурган, бир хойга онааштыр 1,5 кг дук адыр тургаш, 1,7 кг алган. Ам уеде кыштаа бүрүн белек, 10 тонна ситенин сараттап алган. база бир 10 тоннаны кестирип алгаш, бөлүп турар. Хойжу Х. Успун-Сагды чус хойга онааштыр 106 хураганнун камталган.

Саанчылар Должанмаа Хертек, Серекмаа Хомушку олар сүт саар талазы-биле 7 айларын планын ажыр күүсөткен. Сарлык малчы-оо Сагды Иргат бо чылдын онаа чүткүдүг ачыкчап турар. Төрүтүс чус сарыкка онааштыр 76 бызаа алган. Чоогунда малчын өөрүн өйдөлдөп алгаш, ыраккы Даштыг-Келче машина орун кылдырган. Бир кыштагын болууну күжү-биле кылган, элөөн улуг ситен шөлүн кажаалааш, сүттарга.

Тудугу үш алышкы — Хертек Норбузжап, Оксан, Чамбаа олар-

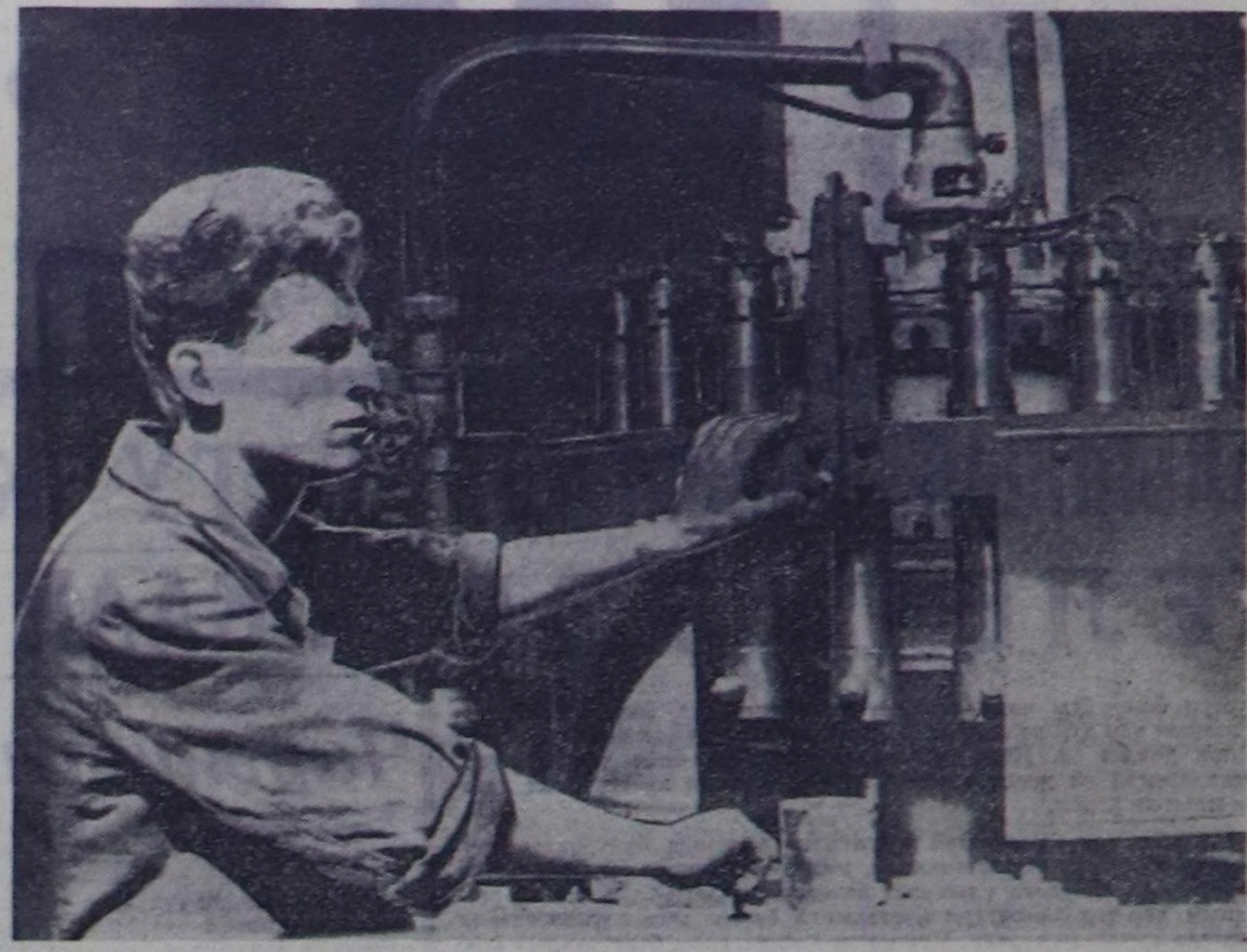
нын эвезогу тудугуларнын чарыштыгы бири чери салбайн келген. Столарда чаангып турар Хертек Мыйраад, Хертек Байыр-оол олар нарын эт-херексе, ермыж кылды талазы-биле сургаж-жаан. Дамдын-Суруянун кылган туубуулары бо чылдын эки шынардыг. Херезежн тудугулар Х. Аршмаа, С. Чылбак, Х. Сенделей, Х. Коштаай оларнын шевер холдары колхозчу чонуну сеткилин өөртүп турар.

Тезистерни пропагандалап турарында чептес талаалар база бар. Анда бири эелгедге бекку агитациянын багыт болуп турары хамааржыр. Чамдык агитаторлар участоттарына ховар баар, лекторлар далаанын күүсөдиги баар таварылгалар бар. Бо бүгү ачыла-агылга база салдарыг болуру чугаажок. Харын жоон ужурунда мал чепи белектери хождун, мал төлү үзери, планын онаалдарын күүсөдир саалап турар.

Политмассалыг ачыла болгаш ачык-агылга чамдык чептестерин чылдып тургаш, Совет эрге-чагырганын 50 чылыгына чедип-кирерилг ужуражырыче колхозчуларнын күжүн мобилизастар талазы-биле ачыкчы күш-тедирип, оон кол эвезде Тезистерни салырын чедип адыр дээш кара-Хелдун коммунист ам-даа хойну кылды ужурагус.

С. ОЧУР,
колхозта партном секретары.

АНЬЯК КОММУНИСТ

Владимир Дмитриевич Краевое Кызылдың пиво заводунга ажилда-ла үр болбаан. Иччалжак жеткирилме анык ачыкчы коллектив кезижинеринин ишгүрүктелген чедип алган. Салсар эи Краевоегун дежурнайлан элөөндө заводтун нарын терекселери үрелин, бүдүрүлгө чорудулазы үзүткелди бээр таварыла турбаан. Заводтун бүгү аппараттарын болгаш дерис-терекселерин мик өвренин алаш, оларнын ажаала, септелгенин чөвүрү үзүндө чорудуп турары-биле анык салсар эки көргүзүлгө чедип ал турар.

Бо чылдын Кызылдың пиво заводунда бүдүрүлгө шөлүн алаштар талазы-биле элөөн ажилдар кылдырган. Иш конейер шуржууну чаа үзүндө дерис-терекселеринин тургузушкуну бо түнөрдө зайымшыктын чоруп турар. Дезке теректис буюу механизирини тургуурын, гынап өдүктүгүн бүдүрүлгөн мурнакчы эи Краевоека бааскан. Коллективтин удурулга чө-

рунун бааскан ажилын ол эки күүсөткен. Бүгү механизирини элтеп тургускан, оларнын эбиле гынапдалын чорудуп турар.

Октябрь байыраанын таварыштыр республиканын ачыкчы чоннарына чаа честиг продукцияны садып алылар. Дез чус муң шил араганы болгаш ээрттес сускуннарын бүдүрүп үндүрер күчүлүг.

Бүдүрүлгөн мурнакчы коммунист эи Краевое партига организационун берген бааламын эки күүсөдип турар. Ачыкчылар ортузунга бееда, номчулгалар чорудулаан, агитаторлар ачыкчы үзүткелдирбеп турар.

Бүдүрүлгөн мурнакчы анык ачыкчы эи Краевоегун ак сеткилдиг ажилын үлөөл көрүшкөн, коллектив кезижинери ошү элөөн жолдуу ажилын деп мактап чугаалажып турарлар.

ЧУРКУТА: коммунист В. Д. КРАВЦОВ.
И. ИВАНОВТУҢ созу болгаш фотоу.

АНЬЯНДАН-НА МАЛЧЫН

Ланзы Балданович Оюн Танды районун «Коммунисттик херек» колхозунун дурмулгалыг болгаш хоочун хойжуларнын бирээни. Ол 1941 чылда Элегес сумузунага организационун тургустунган МЧАЗ-ге кирген болгаш МЧАЗ-ын тургузуунын идеяледедиг киржинчилеринин бирээни болган.

Мал, чер ачык-агылнын эилелин кезижинери каттышкан ачык-агылнын улуг умур-дузанын билгеш, ыччаарда номжаы Ночетовка суурга өрус тарааччыларнын организастап тургусканы колхозка каттышар, демнүштүг ачык-агылнын тургузар деп шийткериш, ол колхозка каттышкан. Оон элгезиш-ле Ланзы Балданович колхозтун эл-тарын кадарып эгелээш. Колхоз

баштаар чери нийтинин малын естүрүп көвүдөдүп болур кижиди деп анда бүдүрүш, хой кадарынын сумелээш. Ланзы Балданович ол сумени күзөлдиг-биле хулээп алган.

Ланзы Балданович өг-бүдөз-биле кыштын соогуна, чайнын эинде, чачыг-бораныг хүнөрдө малын кызыман малдан, олар-белчирин, суг-сугданын таарыштырып ачыкчап келген. Бо дээрге, нарын, харыскалгазы улуг ачык деп өг-бүлө арасында шынчун чугалажып өрар. 1947 чылдын кызын хар улуг, соок база дымчыг, берге кыштарын бирээни болган. Ыччалжа-даа белектерин мал чепи чечир, хүндүсү чер оларын планнап, хүнүнөрдөгү агар-бөйдүс байдалын көрүп тургаш, ыжын болгаш

ажык олардын таарыштыр олардадып, кышты хүр эртип, чаш хураганнарын менди камгалап алган. Ол уеде малчынарга чуртталга бажычары кол кыштарга бар тургулаан. бүгү малчынарын чуртталга бажычары-биле хандырылга чептес турган.

Хоочун хойжу чыл келген тулду шээр малды шакныг үе-үеринде канчаар олардадып, сугдалын хандарынын өөренип, болдунга байлан дурмулгалыг чылдын өр, терзон колхозунга 20 чыл иштинде төөрүп хой кадарып, чылдын-на хой хураганнарын камгалап ап, хой-хей тонна дүтү кырып берип келген. Колхоз баштаар чери ол хойжу өг-бүлөнү кызыман күш-ажыкчы бекдик-биле үнөлөп, өртөнтг ба-

рааннар-биле хей удаа шаңжаан.

Оюн Ланзы чугале колхозтун мурнакчы хойжуну эвес, харындаа районун мурнакчыларнын санынга кирип, СЭПП райкомунун болгаш райкомунун Хүндүлөп бижиктери-биле наш удаа шаңжатылаан.

Мурнакчы хойжунун юбилей чылдын эгезинде бээр бо хүнөргө чедир, байырлагла алдарышкан социалист хулээдлерин күүсөдип турары мындыг. Төрүтүс чус хойга онааштыр 95 хураганны камгалап адыр дээш хулээдлерин 101 кылдыр, хой бүрүдүндө 2 кг 200 грамм дүтү кырып алып хулээдлерин 2 кг 500 грамм кылдыр күүсөткен. Бо чылгы эрте терзон хураганнарын дүтү-биле натай 1 тонна 328 кг дүтү кырып алгаш, терзон колхозунга орулга кылдыр кириген.

Хойжу кадары турары төөрүп 608 баш хоюн кышка уду эки семиртип алып сорулганы салгы, чазалашканын ийи удаа, чайлаглашынын үш удаа олар солуп, хойжун эки декип семиртиринин кечегелерин алган. Ам ол Ады-Элегестиг Чаш-Шычылг ада Даштыг-Хонашта хоюн олардадып турар. Анзап алышкын бичи шулуудай бээрге, таразы ажаап алдынган шөлдерин көрүп тургаш, хоюн тараа орнунга барып олардадырын хойжу планнап алган.

Чайын, күзүн эки семиртилге алган хойлар кышты хүр ажар деп чүвени хойжу ажылынын дурмулгалыгдан билер.

С. ТАМЧАЙ.

Сергей Родионов удуруткан чөвүр кижиле тудуг бригадалыг Кызылдың университетте саздык ишгүрүктелген ачыкчы эи салар бааскан. Ишчилеринин Мария Заринова, ачыкчы Антонина Куреева олар өскөлөс үе-

Допчузу-биле

★ Нөмүр чорур № 586 механизастыгын колонначын тудуг бригаданын эи Саана удуруткан эвезо «Найырал» совхозтун Кызыл-Даг салбырыга хамаарышкан Нацмыллыг деп черде малчынар турар ийи кыштага ийи чаа чуртталга бажынын тудуп берген, моон мурунда өгге кыштап турган хойжулар анда улуу-биле өвээш. (Бижиктер Д. ДАМБА).

★ Жаа-Хем районда «Нилелге» колхозтун шарымдарыг кидарчыг Салчы Ламбын кадарылганы чеп организастааны-биле бир башна онааштыр хонукта немелде декинни 870 грамм чедир ап келген. Юбилей чылда болдунга алган хулээдлерин чедипкиринин күүсөдиринде ол бүзүрелдиг. (Н. СРАТ-ООЛ).

★ Чевен-Хемчинтин Ленин аттыг колхозунда чеден харлыг тудугу Шантар Сирун иренин бисте билбес ички чок. 171 дөрбелчин метр спорт шөлүгү школа тудуунда ол кирип турар.

— Бо доостурга бисте спортчулар-да дымчыг хеделип үнер эвезе — деп ол чугалаар. (М. СЫГЫР-ООЛ).

★ Улуг-Хем районун «Х Улуг хурал» колхозта нога-хову бригаданын нежигүннери колхоз, маагыга уду 16500 шээр, 10 муң баш бода малды чугуланар. (Б. БАГЫТ-ООЛ).

ЧУРКУТА: бригадалык мурнакчылары М. Заринова (оң таламында) - биле А. Куреева.

Ажыл-ишчи кижии

Улуг-Хем районда «УТКА 25 чылы» совхозтун хойжу бригадаларынын бирээни Булак-Хараганда турар. Ында Тыва АССР-ин Дээди Советинин депутатта Монгуш Саиданович Чаш-оол удуруткан хойжу бригаданын баазам чылдыг кай-да үезинде шээр малдын өвүзүлгө болгаш семирткелге эе-не таварышкан байдалдарыг.

Бригаданын төвүнде дегем кынаалар, чуртталга бажынарын, чунар-бажык бар, а электорониги малчынарын культуранын бедирин, күш-ажыкчы чедипти турар. Бригаданын ачык-херестеринин дугайын Монгуш Саиданович кылдыр чугалаар:

— Совхозтун хой ажылында 7 чыл болду. Соолгу чылдарда № 1 хойжу бригаданын кижилери хойжун уткамын экиндер, малдын продуктуун бедирер, хураганнарын менди камгалаар дээш... чөвү чүтүп кылбайн дээр. Эи-не кол чүе — малчынарын күш-ажылын шын организастап, чонун чагай амдырамын дээш ситен салымшык болур.

Бригаданын ачыкчы эи удуруткан, совхозтун бүдүрүлгөне хой чылдарда үр-түнөөдиг ажилдары дээш Монгуш Саиданович өртөнтг чедир-биле, хүндүлдө бижиктер-биле кам удаа шаңжатын келген. Совхозчулар ону Тыва АССР-ин Дээди Советинин депутатта ийиги удаа удаштыр соңуп, удуз дегелдиг көрүскөн.

Нияти бригадала онааштыр алмрга, бо чылдын көргүзүлгө эртеки чылдардан элөөн куду болган. Салпынын артында чүу барып, кижилер канчаар ачыкчап келгенин дээш аналгөтөн көрөш, билеп алган чүтүлдерине мылдыг: чүтүлүг маңурунда чугалаан каар чөвү — эи Чаш-оол болгаш оон бригаданын мурнакчы юбилей чылда дыма кызымак азылаан келген.

Маңа чинестерин сайгырып, деңгептөөш. Совхозтун Ишти-Хем салбырынга бир кодан ак хойлар турган, анда төөрүп хойларын чус башка онааштыр чылдын-на 50-55 хире хураган ап келгем, план күүсөдигине бергелен, карылажып турган.

Карылажып ол кодамын эртеки 1966 чылдын күзүзүр эи Чаш-оолдун бригадалыг шийткелден. Монгуш Саиданович ол уеде Моолга дикташын турган, ыччалжа-даа бригаданын малчынарын «тускы эртенгилер чүвенин ужурун билгеш, ыччаар солун турар-дыр, азырап торбаан хой эвес, ап алган, амдын чылдын бээр түнөөлүн көргө-ле бис» дээш хулээп алган.

Ычанган чус хойдан бешпей 87 хураганын алган, чартык чыл дургузуда элөөн каш хураган элгеш, түтүк 83 хураган болган. Маңа мурунда турганы ышкып, чус хойдан 50 эвес, харын 87-дир! — деп баа чугалап болур бис.

Дук талазы-биле хулээдлерин 2,8 кг ортунга 3,3 кг кылдыр күүсөдип, ажыр алган. Нияти бригада 960 кг дүтү плавдан ажыр дулааган. Маңа немелде тайылбыр: бир кодан дүктүр хойларын өске бригадала шилчидипкенин баа боодар.

Амгы уеде хойжу бригаданын малчынары боттарынын күжү-биле ситен кешч, бригада төү — Булак-Хараганда шийткери сараттары тургузуп алган. Будук-бүрү чевирни баа белектерин чурган.

Н. НИКОЛАЕВ.

ОКТАБРЬ БОЛГАШ БУРЖУАЗ ИДЕОЛОГИЯНЫҢ КРИЗИСИ

В. И. Лениндин «Кари Маркстын өөрдигинин төөгүтүг салым-хууу» деп сураганаа чүтүп мындыг сөстөр-биле доостур: «Марксизминин тынтын келгенин соода бүгү дегеленин төөгүтүгүн үш улуг үе-чадараларын кайзым-даа оон чаа-чаа бадтыкшыктын болгаш чаа-чаа таварыштарын херек кырында көрсүткүдөш. Ыччалжа-даа калар үенин төөгүтүг үе-чадам оон-даа артык бадыткалдыг тилгелгени марксизмге сөндөр апарар. (Чогадарынын доку чымылды, 23-күтүк, 4-ту абзац).

Ол төөгүдиги угаанын кижинин болгаш канчаар-да аажок удуз революционун баш удуз көргөни долузу-биле боттанган — марксизм-ленинизмдин, революстуг пролетариаттын өртөмгө үндөзүлгөткенин мировоззреневинин кажан-даа кодулгөзөн тилгелгелг боттангышканын, монополиялык капиталдын реакциалыг идеологияныг удуз демселеге коммунизминин идеологиянын ботту тилгелгенин амгы үе-чад бүгү дегелеге көргүзүп турар.

Идеологиялык угаанын кижинин болгаш канчаар-да аажок удуз революционун баш удуз көргөни долузу-биле боттанган — марксизм-ленинизмдин, революстуг пролетариаттын өртөмгө үндөзүлгөткенин мировоззреневинин кажан-даа кодулгөзөн тилгелгелг боттангышканын, монополиялык капиталдын реакциалыг идеологияныг удуз демселеге коммунизминин идеологиянын ботту тилгелгенин амгы үе-чад бүгү дегелеге көргүзүп турар.

де кады буржуаз идеологияга эң күштүг согузу таварыштырган болган оон чылда чок буран дүвөөн баш удуз тодораткан. Ычанган Октябрьдин бүгү дегелеге төөгүтүг саздарында буржуаз идеология чайлаар аржан буураанын таварыш, оон кол-кол идеяледедиг болгаш дүрүмнери-да дегелегини социал шимчөөшкениннегиде шийткелдин бустун дүжүп турар апарган.

Бир талазында, Россияга социалист революциянын тилгелгенин факты-барымдазы богу-ла ашпата-дыман — монголияныг дугайында, кижилер арасында мөлчүтүг харыл-сааларын монголияныг дугайында хоолаа чучуруушкуну хүл ыкба кылдыр сойгалап алыретеке. Хой-хөй чус чылдарын дургузунда — кижилерин кулдарга болгаш оларнын элөөн кылдыр «монге» болгаш «ала-чайга» хуваарынын дугайында Аристотельдин номналында эгелээш, — тергилекчи ачыларын идеологияны оо хоочун чучуруушкуну үндөп иштердиге, оон боттарынын мировоззреневинин чылдыгы чок догмазы болдуруп келгелер. Октябрь оон догмазы карачыгыс согул-беле буза шыккан болган бо талазы-биле дегелеге оон ужу-дузанын канчаар-да аажок улуг. Капитализмин дүжүр октап болурунга, ангы талазы-биле мөлчүлдөдиг болгаш кижини кижини дараар чорукту узуу-кам болур аралгынга чер бөмбүрөөн миллион-миллион кижилерин ылап бугурувор.

Идеологиялык угаанын кижинин болгаш канчаар-да аажок удуз революционун баш удуз көргөни долузу-биле боттанган — марксизм-ленинизмдин, революстуг пролетариаттын өртөмгө үндөзүлгөткенин мировоззреневинин кажан-даа кодулгөзөн тилгелгелг боттангышканын, монополиялык капиталдын реакциалыг идеологияныг удуз демселеге коммунизминин идеологиянын ботту тилгелгенин амгы үе-чад бүгү дегелеге көргүзүп турар.

де кады буржуаз идеологияга эң күштүг согузу таварыштырган болган оон чылда чок буран дүвөөн баш удуз тодораткан. Ычанган Октябрьдин бүгү дегелеге төөгүтүг саздарында буржуаз идеология чайлаар аржан буураанын таварыш, оон кол-кол идеяледедиг болгаш дүрүмнери-да дегелегини социал шимчөөшкениннегиде шийткелдин бустун дүжүп турар апарган.

де кады буржуаз идеологияга эң күштүг согузу таварыштырган болган оон чылда чок буран дүвөөн баш удуз тодораткан. Ычанган Октябрьдин бүгү дегелеге төөгүтүг саздарында буржуаз идеология чайлаар аржан буураанын таварыш, оон кол-кол идеяледедиг болгаш дүрүмнери-да дегелегини социал шимчөөшкениннегиде шийткелдин бустун дүжүп турар апарган.

де кады буржуаз идеологияга эң күштүг согузу таварыштырган болган оон чылда чок буран дүвөөн баш удуз тодораткан. Ычанган Октябрьдин бүгү дегелеге төөгүтүг саздарында буржуаз идеология чайлаар аржан буураанын таварыш, оон кол-кол идеяледедиг болгаш дүрүмнери-да дегелегини социал шимчөөшкениннегиде шийткелдин бустун дүжүп турар апарган.

1967 ч. Август 29.

ШЫН
2-ГИАРЫН

